

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-sădesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bădnățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Ciococana, Chiorana, Chăseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Corădiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugereana, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgeșana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Hunedoara, Insoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavogdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iba-mare), Răureana, Săcana, Sălmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-sădesc), Seldgeana, Sentinela, Șercădiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tăbășana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmdrtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Cooperativele școlare.

În ultimii doi ani am avut ocazie să cetim prin revistele și ziarele noastre despre o nouă instituție, de care se leagă mari nădejdi în privința unei organizații economice sănătoase în viața satelor noastre.

E vorba de cooperativele școlare, menite a fi izvorul societăților cooperative atât de importante pentru ușurarea țaranului român.

Am înregistrat chiar și înființarea și modul de lucrare a unei însoțiri de școlari, care și-a început activitatea de mai bine de-o jumătate de an.

În fața unor fapte concrete pe terenul cooperăției școlare, fapte, cari după a noastră părere nu pot fi privite drept exemplu de urmat, câtă vreme se ciocnesc în cap cu principiile adevăratei cooperății, ne vedem îndemnați a contribui și cu acest prilej, pe cât ne este cu putință, cu unele lămuriri în chestiunea aceasta atât de importantă.

Vom clarifica mai întâi noțiunea cooperăției, caracterul specific al societăților cooperative în general, și apoi vom trece la aplicarea principiilor cooperative în viața școlară.

În viața economică o societate cooperativă este „o tovărășie, de bună voie a mai multor persoane cu aceleași interese, cari, prin *munca laolaltă*, tind să îndeplinească diferite roluri economice, însumându-le într-o unitate (capital întreprinzător, lucrător, coo-

perator), pentru satisfacerea nevoilor obștești“.¹

Baza societăților cooperative este deci *munca*, munca înfrățită întru apărarea intereselor comune.

Munca aceasta o săvârșesc societarii mai mult prin puterile lor spirituale și fizice, prin puterea izvorită din legătura lor strânsă, din unirea lor într'un singur mănunchiu, decât prin puterea capitalului lor bănesc.

Chiar pentru acest motiv societățile cooperative au un caracter mai pronunțat în direcție morală, decât în cea materială.

Deviza societărilor este: „*prin noi înșine*“.

Motorul principal este deci forța morală.

După felul lor societățile cooperative sunt societăți de credit, de consumație și de producție.

Să vedem cum se prezintă chestiunea cooperativă în viața școlară.

Interese comune întâlnim și aici. Carte, tăbliță, ceruză, hârtie, penițe, peste tot rechizite de învățământ trebuie să aibă fiecare școlar și după cât e posibil, de calitate bună și ieftină.

La aceasta se poate ajunge prin înființarea unei societăți de consumație, care în cazul de față ar fi o librărie cooperativă. Aceasta va procura din banii societărilor deodată toate rechizitele necesare dela o librărie mare, de unde în acest caz se dă un rabat de 10%. În acest chip librăria școlară poate desface marfa între membrii societății, cu prețuri mai mici, decum le-ar plăti fie-

¹ Dr. I. Răducanu: Cooperăția și sistemele cooperative.

care în parte, și calitatea mărfii încă va fi mai bună ca la comerciantul detailist. În schimb însă vânzarea în detail, deci *munca* de desfacere, trebuie să o săvârșească societarii.

O societate de producție din viața școlarilor ar fi bunăoară o societate corală. Interesul comun în acest caz e cultivarea sentimentului estetic prin cântare. Cântările armonioase, produsele acestei societăți sunt și ele roadele unei munci stăruitoare, desfășurată de câtră societarii. Pe urma acestor roade ale muncii societarii au foloase morale și pot avea chiar și foloase materiale, dacă le împărtășesc și altora.

Cât pentru societățile de credit bănesc, mărturisim, că în viața școlarilor nu le admitem bucuros. Lipsurile, ce le-ar întimpină un școlar în viața școlară, credem, că se pot înlătura prin societățile de consumație, cari în caz de lipsă pot da rechizite ș. m. și pe credit până la suma părții sociale, sau și mai mult dacă e garanție morală suficientă.

Cred că și din această scurtă expunere ne-am putut convinge, că și cooperativele școlare se întemeiază pe aceleiași principii, ca în general toate societățile cooperative.

Am văzut, că dreptul lor de existență este *munca* laolaltă în vederea unui scop comun.

O societate, care vrea să-și ajungă un scop al său prin alte mijloace, decât prin munca societărilor bunăoară, prin „colectă“ etc., nu mai este o societate cooperativă, ci mai mult o societate de cerere de milă, o societate de cereri de pomană, ca să nu-i zicem pe nume.

În acest caz toate principiile frumoase: „prin muncă“, „prin noi înșine“ ș. a., rămân la o parte.

Asemenea societăți se pot admite numai când e vorba de neputincioși, de cei cari nu pot lucra din cauza unor defecte trupești ori sufletești. În favorul acestora se poate întreprinde colectă, și societatea are datorința morală să-i sprijinească, dar nici acești nenorociți nu îndrăsnesc să colecteze înșiși pe seama lor, ci vine o societate umanitară și face acest lucru.

În statutele unei tovărășii școlare, ai cărei membrii sunt oameni înzestrați cu puteri de muncă, principiar vorbind, nu se poate admite colectarea de bani pe seama acelor membrii.

Acestora nu li-se poate îngădui să tindă câtră lucruri, pe care nu le pot avea prin propria lor muncă.

Școala trebuie să ne învețe mai presus de toate să muncim. Munca este singurul

isvor de producție. Nu e permis să trezim în școlari dorințe, pe cari nu le pot ajunge, prin puterea lor de muncă, prin propria lor activitate.

Ajutorul altuia, fie chiar al fratelui tău îți micșorează demnitatea.

Voiește numai ceea ce poți și să faci ceea ce poți.

Într'un raport asupra lucrărilor unui congres ținut la Paris, unde, între alte chestiuni importante privitoare la educația populară, s'a vorbit și despre mutualitatea școlară, se cuprind următoarele: „D-l Godbert se ocupă de elevii cu totul săraci, cari nu pot achita toată cotizația și propune ca conducătorii societăților să procure ceva de lucru acelor copii, pentru ca ei din *munca lor*, iar nu din *pomană*, să câștige, ceea-ce le trebuie pentru a-și asigura binefacerile unei societăți mutualiste“.

Pentru orice om în stare să lucreze și pentru orice societate compusă din asemenea elemente, singurul mijloc de existență singurul mijloc ce se poate admite, este munca.

La muncă proprie, la muncă solidară trebuie să ne deprindă orice cooperativă școlară. Prin muncă și numai prin muncă se poate ridica un popor din starea lui înapoiată, nu prin pomană. Spiritul acesta trebuie să ne călăuzească în toate întreprinderile noastre.

(Sibiu).

Aurel Bratu.

Dela „Solidaritatea“.

Membrii Direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere ai „Solidarității“ sunt convocați din partea prezidentului dl Parteniu Cosma, pe Joi după Paști, în 27 Aprilie a. c. la o ședință pentru a stabili definitiv textul rapoartelor Direcțiunii câtră adunarea generală, a stabili și censura bilanțul însoțirii noastre pe anul 1910 și a lua măsurile de lipsă pentru convocarea adunării generale.

Tot cu ocazia aceasta se vor lua dispoziții din partea fondatorilor și pentru convocarea adunării generale de constituire a societății noastre de asigurare „Fortuna“, a căreia capital social, după informațiile pozitive, ce avem, este suprasemnat, încât după toată probabilitatea va putea fi stabilit cu K 1.200,000, eventual chiar și cu K 1.500,000.

Atât adunarea generală ordinară a „Solidarității“, cât și adunarea generală de constituire a „Fortunei“ sunt proiectate a se ține în Sibiu la mijlocul lunii Maiu a. c. Programă amănunțită credem că o vom putea publica deja în numărul nostru viitor.

Pe baza unei hotărâri a direcțiunii însoțirii noastre prezidiul „Solidarității” a emis către băncile noastre asociate privitor la ultima publicație a dlui prof. Ioan C. Panțu: „Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente” următorul circular:

Onorată Direcțiune!

Poate Vă este cunoscut că în cursul anului trecut, dl profesor Ioan C. Panțu dela școala noastră comercială din Brașov a publicat importanta și folositoarea sa lucrare: *Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor-curente*.

Această lucrare a fost apreciată în mod foarte favorabil atât de cercurile specialiste din patria noastră, cât și de cei mai reputați specialiști din străinătate. Imprejurarea aceasta, dar mai ales convingerea ce ne-am format înși-ne, cumcă lucrarea amintită e de un mare și netăgăduit folos practic pentru afacerile noastre de bancă, ne îndeamnă să *Vi-o recomandăm atențiunii D-voastre cu rugarea să nu întrelăsați ocaziunea a Vi-o procura*, fie pe sama bibliotecii D-voastre, fie pe sama funcționarilor sau a celorlalte organe administrative și de control dela Onor. D-voastre institut.

Ne-am informat anume și am aflat, că până de prezent abia câteva bănci („Albina”, „Victoria”, „Ardeleana”, „Furnica”, „Coroana” din Bistrița, „Crișana”, „Sebeșana” din Caransebeș și încă 3—4 institute) și-au procurat această folositoare carte. Ne place a crede însă, că atât în interesul lor propriu, cât și pentru necesitatea unei dezvoltări uniforme în privința lucrărilor tehnice dela institutele noastre de bani, direcțiunile băncilor aparținătoare „Solidarității” vor căută să folosească și se propage publicațiunea dlui profesor Panțu în cercuri cât mai largi. Prin aceasta își vor îndeplini o datorință față de sine înse-le și vor sprijini un autor și o casă de editură (publicațiunea a apărut în editura librăriei Ciureu din Brașov) cari fac mari eforturi și aduc însemnate jertfe pentru îmbogățirea literaturii noastre de specialitate.

Cartea ce o recomandăm se poate procura dela librăria editoare *Ciureu din Brașov* cu prețul de K 3. Sibiu, la 17 Aprilie 1911.

Cu toată stima:

Parteniu Cosma m. p.,
prezidentul „Solidarității.”

Considerațiuni asupra Agriculturii și Cooperăției în Danemarca.

(Urmare).

Dar să studiam mai deaproape chestiunea agriculturii și să ne convingem de adevărul exprimat de germanul Kauffmann, că „Agricultura Daneză e cea dintâi din lume, Germania trebuie să o imiteze. (Ce să mai zicem de țara noastră?) Danemarca servește de învățătoare lumii întregi, atât în agricultură cât și în dezvoltarea spiritului cooperativ.”

Pământul Danemarcei în genere e argilos și în mare parte acoperit cu piatră, pe care de altfel țăranul în fiecare an cu multă resemnare le adună de pe locul său îndată ce plugul le-a scos la iveală. Altă parte de pământ este de natură nisipoasă, care ar fi absolut improdusivă, dacă Danezul n'ar fi atât de muncitor ca să amelioreze aceste terenuri cu argila adusă din altă parte, fie cu trenul, fie cu căruța și făcând astfel terenurile de natură nisipo-argiloasă, care dupăcum se știe sunt mai bune pentru cultură.

Clima în general e mai umedă și mai răcoroasă ca la noi, căci câte odată chiar în luna Mai sunt înghețurile foarte periculoase plantelor. Cu toate acestea un proverb Danez ne spune: „Nu e pământ rău, ci agricultură rea”.

Cât adevăr e ascuns în acest proverb se va vedea din exemplele următoare, care sunt o dovadă de marea hărnicie și hotărâre a țăranului danez.

Un țăran anume Thisen, din com. Mariland, districtul Veile, dupăce a servit 25 ani în armată pierzându-și în războiu mâna stângă, a îmbrățișat cariera agricolă.

Neavând nici o avere, a împrumutat o sumă de bani, cu care și-a cumpărat vre-o 6 pogoane pământ ($2\frac{1}{2}$ toudre-land). Terenul eră de rea calitate: nisipos, acoperit de gropi și cu o mocirlă în mijloc. La început nu producea nici cu cât să-și hrănească o vacă. Singur, slujindu-se numai de o mână, el a prefăcut mocirla într'un eleșteu, a astupat gropile și a cărat peste nisip pământ bun. În scurt timp și-a plătit datoriile și are azi un venit de peste K 1,200 (1 K = 1.40 l.).

El e numărat printre oamenii cu stare și din venitul culturilor ce face pe pământul său întreține în școli 12 copii ai săi.

Iată modul cum își cultivă el țarina:

Pământul și-l împarte în 5 porțiuni:

În porțiunea I, o treime din suprafața ei o cultivă cu săcară și sfecele timpurii, iar $\frac{2}{3}$ cu ovăs de nutreț pentru hrana vacilor, pe vară în grajd. După recolta săcărei pământul se ară și se plantează cu conopidă tot pentru nutreț; iar după sfecele timpurii se cultivă sfecele târzii sau turnaps. Bucata de pământ se ingrașe bine.

În porțiunea a II-a pe $\frac{2}{3}$ din suprafață pune cartofi, iar $\frac{1}{3}$ morcovi de nutreț. Pământul se ingrașe.

În porțiunea a III-a se pune diferite cereale: grâu, orz, etc., iar pământul se ingrașe.

În porțiunea a IV-a e livadă artificială cu iarbă, care se cosește de douăori pe an.

Porțiunea a V-a e cultivată cu iarbă pentru doi ani, care să direge cu îngrășământ lichid și se cosește de douăori pe an.

Mai are o mică întindere de pământ cultivată cu lucernă de 11 ani. El ține pe an 4 vaci de lapte și crește 6 porci pentru măcelăria cooperativă. Mai are încă venit dela grădinița cu pomi roditori și dela eleșteu.

Un alt exemplu:

Țăranul Hansen, din comuna Thyrsberg-Iutland, preface o întindere mocirloasă de 4 prăjini într'o crescătoare de pești. Eleșteul constă din 4 bălți: una mai mică pentru clocirea icrelor, și altele 3 pentru creșterea succesivă a peștilor. În balta a 4-a avea 13,000 bucăți de păstravi de Suedia, pe care-i trimite anual în Germania luând suma de 8,400 lei. Peștele eră hrănit cu resturi dela măcelărie: sânge încheat, plămâni tocați etc.

Din primul exemplu reiasă lămurit modul de exploatare a unei mici proprietăți.

Spre a întregi această expunere să mai descriem încă două ferme, una din proprietatea mare, și alta mijlocie.

Ferma proprietarului Paulsen, considerată ca mare, are o întindere de 100 ha., formată din două grupuri de câte 50 ha. (un grup aparținându-i drept moștenire dela tatăl său, iar alt grup drept zestre dela soție). Prin lege este oprit de a contopi aceste două grupe într'unul singur, spre a nu se reveni la marea proprietate. Fiecare grup își are clădirile sale aparte; în grajdurile unuia sunt adăpostiți porcii și instrumentele agricole și de transport, iar în grajdurile celuilalt grup sunt vacile, caii și magazia de produse și nutrețuri.

Inființarea acestei gospodării avea forma unui dreptunghi închis, în care una din bazele mici (din spre vest) este formată din casa de locuit; vis-à-vis este magazia de nutrețuri și produse, despărțită în două prin poarta de intrare. Într'o porțiune din această magazie este instalată o pompă curioasă de apă, care e pusă în funcțiune de o vacă. Apa se scoate printr'un sistem de angrenaje, care la exterior are înfățișarea pânzelor și sulurilor dela secerătoare de legat. Pânza exterioră are un plan înclinat și e prevăzută cu multe dreve tari spre a fi cât se poate de rezistentă. Pe părțile laterale ale pânzei ceva mai despărțate sunt fixate niște stănoage ca să nu se abată vaca de pe pânză. Vaca mănătă pe pânză prin mersul ei mișcă și pânza în sens contrar, așa că vaca are înfățișarea că merge înainte pe când în realitate merge pe loc și numai pânza face cercul încontinuu, mișcând și celelalte angrenaje, pe când apa curge într'un șgeab din care se adapă vitele.

Spre sud e grajdul vacilor, făcut din piatră și acoperit cu jipi de săcară, lung de vre-o 80 m. în care vacile în număr de 100 sunt dispuse pe două rânduri și grupate câte două. Grupele sunt despărțite prin stănoage și pentru fiecare vacă se lasă un spațiu de 1.50 m. lățime. Vacile lui Paulsen ca mai toate vacile daneze, aparțin la două rase: una Iulandeză de culoare roșie peste tot, și altele rasa de Fionia, de culoare alb cu negru, asemănătoare celor olandeze, din care provin. Cantitatea de lapte ce se obține în mediu anual dela fiecare vacă este între 3 și 4.000 de litri, din care se scoate un unt de bună calitate. Prețul unei vaci este de 400—500 lei.

Lângă grajd este platforma de gunoiu, bine întreținută, iar vis-à-vis grajdul cailor de trăsură și de tracțiune. Are în total 24 de cai, dintre cari 20 de povară, cu care execută lucrările câmpului, în locul boilor, cari sunt ținuți numai pentru îngrășat. Atât taurii (6), cât și boii (15) se scot și se priponesc într'un lan de trifoi, de unde s'a ridicat două coase. Taurii cu pățuri și închingați spre a-i feri de răceală.

În dosul casei de locuit este grădina de flori și pomi roditori, iar mai în fund o fâneață artificială brăzdată de un mic pârâiaș și împodobită ici-colea cu diferiți pomi, oferând umbra necesară vițelilor.

În grajdul celeilalte secțiuni este cocina de porci, alcătuită din mai multe despărțituri, în care sunt 100 de porci de diferite etăți și mărimi și toți de rasa Meissener. Aceștia sunt hrăniți cu uruială de grăunțe, amestecată cu sfeclă tăiate mărunț; pe lângă aceasta li-se mai dă laptele ce rămâne după extragerea smântânei.

Acest lapte i-se înapoiază proprietarului dela societatea cooperativă de lăptărie, unde vinde laptele și

restul acesta ce rămâne, după ce s'a extras smântâna, servește la hrana porcilor. Așa încât relativ întreținerea acestor porci nu este așa de costisitoare, pe când a vacilor costă până la K 1 (1.40 lei) pe zi.

Eșind afară din cadrul clădirilor, la care se mai adaogă și o șură mare în care se treeră cerealele, se întind lanurile de cultură. Din cele 100 ha. se cultivă cu fâneațe și napi 25 ha., trifoiu 12 și jum., lucernă 5 ha., iar restul cu cereale. Încât dacă socotim și fâneața artificială, proporția de nutrețuri este de 45% la sută. Hectarul de pământ pentru cultură costă 2.800 lei. Dacă analizăm modul de cultură, observăm mai întâiu că se dă o foarte mare atenție îngrășatului pământului nu numai cu gunoiu, ci și cu îngrășăminte chimice, dându-se anual la hectar 10.000 kgr. îngrășăminte bogate în azot și potasiu, din care cantitate 18 la sută formează superfosfatul. În Danemarca îngrășarea locului este considerată, ca cea mai sfântă și inevitabilă datorie a plugarului.

Celelalte lucrări se fac deasemenea cu cea mai mare îngrijire. Asolamentul întrebuințat de Paulsen este de 7 ani, cultură cereală și cu rotația următoare: trifoiu, ovăs, grâu, ovăs, sfeclă și napi, orz și ovăs. Această rotație s'ar putea critica, dar ținând socoteală de îngrășarea regulată a pământului, rezultatele obținute sunt foarte frumoase.

În serviciul lui sunt 11 lucrători plătiți cu 500 lei anual, 6 mulgători, 4 fete din Galiția pentru cultura specială a sfeclilor și napilor și un vizitiu.

(Va urmă).

Aviz.

În luna trecută a. c. am fost înștiințat pe calea presei publicului nostru interesat, că inteligența română din Timișoara a decis în principiu înființarea unei societăți de ajutorare pe baza reciprocității și l-am recercat, ca până la înființarea acestei societăți românești să nu se angajeze la societăți străine, ci să se rezerveze pentru societatea proiectată de noi.

În urma acestei înștiințări ni-s'au cerut din mai multe părți informațiuni asupra proiectatei societăți, ba ni-s'au pus chiar în perspectivă din diferite ținuturi românești intrarea de membrii în masă la proiectata societate.

„Revista Economică” din Sibiu, în Nr. 13 din a. c. a declarat însă mișcarea noastră de nizuință centrifugă, aptă spre a produce disolidarizare pe terenul nostru financiar-economic și spre a face concurență înființândei bănci de asigurare românești „Fortuna”.

Deși noi nu am putut împărtăși aceste vederi, am declarat tot în presă, că întrucât „Fortuna” va lua între ramii săi de operațiune și asigurarea zestrei pentru fete și a unei sume pentru etablarea băieților deveniți majoreni. — rami cari erau susceptuți în programul proiectatei noastre societăți, noi, ca să nu fim bănuți de năzuințe de disolidarizare pe terenul nostru economic-comercial, abținem dela proiectul nostru.

La aceasta tot „Revista Economică”, organul oficial al „Solidarității”, sub a cărei egidă se înființează „Fortuna”, în Nr. 15 din 8 Aprilie a. c. a declarat, că „asigurările de zestre pentru fete și de spese de etablare pentru băieții ajunși la majoritate încă se vor cultiva din partea „Fortunei”, — prin ce realizarea

proiectului nostru nu mai formează necesitate pentru publicul nostru.

Indemnăm deci pe toți cei ce au manifestat un interes deosebit pentru proiectata noastră societate, să mai aibă puțină răbdare până la înființarea faptică a „Fortunei”, când apoi li-se va da posibilitatea de a se pune în contact direct cu „Fortuna”, care cultivând toți ramii de operațiune luați în programul nostru, va satisface pe deplin, culant și sigur toate trebuințele de asemenea natură a publicului nostru.

Aceste informațiuni servească și ca răspuns tuturor acelorora, cari interesându-se de proiectul nostru, — acum abandonat — au cerut dela subscrierul diferite lămuriri.

(Timișoara).

Dr. Aurel Cosma.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 20 Aprilie 1911.

De medio au fost în London cereri de numărări mai mari decât se prevedeau. Rezerva băncii Engleze a scăzut cu o sumă considerabilă, și în urmare numărării s'a scumpit.

În Paris situația este neschimbată, și numărării abundante.

Situația Băncii imperiale germane s'a ameliorat așa încât Banca dispune de o rezervă de 128.5 milioane M. Cu toate acestea din cauza plăților de făcut la Bancă, discountul particular s'a urcat cu $\frac{1}{8}\%$.

La Banca Austro-Ungară încasările au fost mai favorabile decât se așteptă; sumarul ei s'a ameliorat cu 53.2 milioane, iar circulațiunea de bilete în dare s'a redus la 14.8 milioane K. Referințele pieții interne însă nu s'au îmbunătățit și Banca este aproape singurul izvor de numărări, lipsind oferte din străinătate.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

Ungaria. Pe baza datelor dela 9 crt. ministerul agriculturii publică următorul raport oficial despre starea sămănăturilor din țeară: Timpul pe la sfârșitul lui Martie a început a fi deodată neobicinuit de moale, ba chiar cald, așa încât sămănăturile de toamnă s'au putut ridica deodată, iar pomii în multe locuri au început a încolți. Pe la începutul acestei luni însă vremea s'a schimbat iarăș repede. Ploi reci și chiar zăpadă a început să cadă peste câmpuri și temperatura s'a redus în mod simțitor. Au urmat nopți reci, ba chiar înghețuri, cari au cam stricat pomilor. Prin multe locuri sămănăturile sunt încă acoperite de straturi de zăpadă. În timpul din urmă temperatura a început din nou să se mai indulcească și să se îndrepte. Pagubele cauzate de înghețuri nu se vor putea constata decât abia după vremea se va îndreptă definitiv. Din rapoartele întrate până acum la minister se pare că aceste pagube — în ce privește bucatele — sunt neînsemnate. Lucrările economilor, afară la câmp au fost în multe locuri întrerupte prin schimbarea repentină a vremii înspre rău și prin zăpada, care a căzut. În general însă lucrările la câmp sunt deja destul de înaintate. Sămănatul de primăvară este aproape peste tot locul terminat.

Sămănăturile de toamnă cu toată iarna cea lungă în care adeseori au fost neacoperite de zăpadă și deci nescutite de frig și îngheț, se arată totuș relativ destul de frumoase. Sămănăturile de primăvară, mai ales orzul sunt însă mult mai frumoase. Se poate constata acum deja, că stricăciunile cauzate de șoareci cu toate știrile alarmante de mai înainte, nu sunt tocmai așa de mari. Aceasta mai ales acum în timpul călduț din Martie s'a observat, când în multe locuri sămănăturile de toamnă: bucatele, cari se credeau nimicite, s'au recules aproape complet, așa că relativ numai în foarte puține locuri au fost siliți oamenii să are și să samene de nou teritoriile sămănite din toamnă. În schimb însă trebuie constatat, că în ce privește sămănăturile de lucernă și trifoiu, stricăciunile de șoareci sunt mult mai însemnate. În multe locuri pagubele se pot evalua dela 15—20%, dar chiar și dela 40—70%, ceea ce este deja foarte mult. Răul se reduce intrucâtva prin faptul, că în unele locuri nu sunt nimicite și rădăcinile, ci numai partea răsărită a sămănăturilor. Cu toate acestea multe locuri sămănite cu trifoiu și lucernă au trebuit arate și sămănite din nou. Stricăciunile de șoareci și de îngheț după datele de până acum se pot evalua în mediu precum urmează: Locurile devastate de șoareci fac cam 7.2% la bucate și 14.9% la lucernă și trifoiu. Înghețul a cauzat stricăciuni de 3.1% la bucate și 1.8% la lucernă și trifoiu. În fine au trebuit arate din nou și sămănite din teritoriile sămănite în toamnă 2.8% la bucate și 6% lucernă și trifoiu.

Nutrețurile uscate s'au cam împutinat, dar lipsă nu se simte pe nicăirea. Vitele au început a eși la câmp de pe la jumătatea lui Martie. Boala de gură și unghii s'a cam trecut aproape peste tot locul în țară și și acolo unde mai este în curgere, nu se arată așa de întetită, cum eră în iarnă. În general starea sanitară a vitelor este multămitoare.

România. Buletinul Observatorului astronomic și metereologic arată următoarele:

Lucrările pentru sămănăturile și plantațiunile de primăvară s'au putut face cu înlesnire și în bune condițiuni în tot cursul acestei luni.

Ploile, lapovița, ninsoarea, timpul rece și posomorit au întârziat mult dezvoltarea vegetațiunii, în schimb, au împiedecat evaporarea prea repede și au menținut umezeala ce eră în pământ. Din această cauză arăturile, ogoarele și desfundările de terenuri s'au făcut cu înlesnire.

Sămănăturile de toamnă se prezintă bine în toată țara, dar sunt prea puțin dezvoltate din cauza răcelilor. Orzul de toamnă și rapița au suferit de gerurile din luna precedentă și, în multe părți din estul țării, s'au întors și înlocuit cu alte sămănături de primăvară. Grâul sămănat toamna de timpuriu, mai ales acel pus în miriște și în locurile joase și nisipoase, este slab și a pierit în multe părți; nu se știe dacă aceasta se datorește gerurilor din Februarie sau viermilor cari i-au atacat rădăcinile; el va trebui întors și înlocuit în mare parte cu porumb și alte plante.

Ogoare, arături și sămănături de orz de primăvară, ovăz, lucernă, mazăre, sfeclă, mazărice, porumb și meiu de nutreț s'au făcut la câmpie și în județele de lângă mare, în tot cursul lunii; iar pe unele locuri din Dolj și Teleorman s'au terminat și a început pusul porumbului. În partea de sus a țării, din cauza frigului și înghețului persistent dela adâncime, lucrările agricole au întârziat și n'au putut începe decât

în a doua jumătate a lunii, iar sămănăturile de primăvară pe la sfârșitul ei.

Viile au început a se desgropă și curăți în a doua jumătate a lunii; acele ce n'au fost îngropate au degerat și sunt compromise pretutindeni.

Iarba pe câmpii a început să crească abia în ultima decadă, iar în nordul țării, și în părțile deluroase la sfârșitul lunii. Când și mugurii pomilor fructiferi, ai arborilor și arbuștilor, au început să se desvoalte mai cu vigoare și, chiar, să se deschidă la multe specii timpurii.

Vitele s'au ținut la grajduri și adăposturi în tot cursul lunii; ele sunt cam slabe din cauza imputinării nutrețului, ori că au intrat bolnave în iarnă; oile au eșit la câmpie, pe pășuni, în zilele frumoase.

În definitiv, la finele lunii Martie sămănăturile de toamnă se prezentau pretutindeni bine, iar lucrările și sămănăturile de primăvară se continuau cu activitate, cu toate că seceta începuse a se simți cu deosebire la câmpie (Teleorman, Vlașca, Buzău).

Timpul cald și frumos dela 28 Martie până la 4 Aprilie, cu toată lipsa ploilor, a dat o dezvoltare extraordinar de repede întregii vegetațiuni, așa încât câmpiile au înverzit pretutindeni. Ploile și lapovița generală și abundentă dela 5 și 6 Aprilie vor compensa umezeala ce lipsește.

CRONICĂ.

„Asociația Esehiană de ajutorare reciprocă” cu care am avut prilej a ne ocupa mai pe larg în Nr. nostru penultim a format obiect de discuție și în ziarul săsesc din Sibiu: „Sieb. Deutsches Tageblatt”. Autorul articolului relevă în general aceleași cazuri de exploatare și seducere a publicului, pe cari le-am relevat și noi și avertizează publicul de a-și face de lucru cu aceasta „Asociație” de ale căreia daraveri — zice — probabil se va interesa și procurorul.

De altă parte organul „Volksrecht” din Eszék publică o lungă dare de seamă asupra adunării generale a „Esehianei” și amintește de iregularități grave comise de conducătorii asociației, cărora adunarea generală i-a denegat votarea absoluturului. Conducătorii sunt acuzați de ziarul amintit direct cu escrocherie și falsificări, fără ca pân' acum să i-se fi făcut proces pentru aceste acuze grave.

În contra filialei asociației în Timișoara, precum aflăm, din alt izvor, încă s'au făcut mai multe arătări criminale de către unii membrii păgubiți.

*

O hotărâre ministerială importantă. Vânzarea cărnii de oaie în piață nu se poate pedepsi. Așa a enunțat nu de mult ministerul de comerț prin hotărârea sa Nr. 14,202/911.

Cazul concret în urma căruia s'a adus hotărârea de sus este următorul:

Un sătean vindea cu ocazia târgurilor de săptămâna regulat carne de oaie în piață. Autoritățile industriale de gradul prim și al doilea au calificat aceasta de negoț cu carne și fiindcă vânzătorul din chestie nu avea certificat industrial l-au pedepsit pe baza §-ului 156 al punct a.) al art. de lege XVII: 1884 — pentru contravenție.

În urma apelației acuzatului ministrul de comerț a anulat sentințele condamnătoare ale instanțelor prime și absolvând pe acuzat de sub pedeapsa,

ce i-s'a dictat, a enunțat, că carnea de oaie este un aliment, pe care îl poate pune în vânzare cu ocazia târgurilor de săptămână ori și cine — chiar și fără certificat industrial.

*

Desvoltarea însoțirilor de credit în Ungaria. „Insoțirea centrală regnicolară de credit” (Országos központi hitelszövetkezet) întemeiată pe baza art. de lege XXIII: 1898 și-a publicat în săptămâna trecută raportul anual obicinuit. Conform acestui raport în anul de gestiune expirat numărul însoțirilor a crescut cu 64; însoțiri noue s'au înființat 94, iar 30 au eșit din însoțirea centrală resp. au licidat, astfel că la finele anului 1910 numărul total al însoțirilor a fost de 2,270. Activitatea lor s'a extins pe 6760 comune (cu 299 mai multe decât în 1909), va să zică pe mai mult decât jumătate din totalitatea comunelor. Numărul membrilor însoțirilor de credit a fost la finele anului 1910 de peste 613,000. Numărul cuotelor semnate a crescut dela 1.062,000 la 1.112,000, a crescut deci într'un an cu 50 mii. Valoarea cuotelor vârsate asemenea a crescut cu K 2 mil., dela K 34 la K 36.000,000. Suma depozitelor spre fructificare administrate de însoțiri a crescut dela K 74 mil. la K 86 000,000, iar suma fondurilor de rezervă dela K 7 mil. la K 8.000,000. Suma capitalurilor de cote, a rezervelor și a depozitelor spre fructificare s'a urcat în total la K 134.5 milioane; iar cu împrumuturile de K 79 milioane, contractate de însoțiri dela centrala lor suma totală cu care au operat în 1910 însoțirile sătești se urcă la K 213 milioane.

Dintre cele 2,270 însoțiri a fost numai 49 de însoțiri industriale și 18 mixte, a cărora circulație s'a cifrat cu K 7 milioane.

Împrumuturile contractate de însoțirile sătești dela centrala lor au fost de K 79 milioane, față de K 74 milioane în 1909. Media împrumuturilor contractate de singuraticile însoțiri dela centrală a fost de K 35,000.

*

Comerțul român. Ultima lucrare statistică, asupra mersului justiției în România, publicată de ministerul justiției, arată că în intervalul dela 1905 la 1907, adică într'un restimp de trei ani, s'au regulat în România 482 falimente, al căror activ a fost de 7.164,225 lei, și pasiv de 15.404,377 lei, reprezentând o pagubă de 7.240,152 lei. Împărțite după naționalitate au fost în acest interval, 142 falți români, cu un activ de 1.723,769 lei și un pasiv de 3.253,932 lei, reprezentând pentru creditorii o pierdere de 1.529,163 lei, și 360 falți străini, din care 285 israeliți, al căror activ a fost de 5.462,328 lei, contra unui pasiv de 10.323,638 lei, acuzând o pagubă pentru creditorii de aproape 5 milioane.

Cu alte cuvinte pasivul pentru comercianții români a întrecut activul abia cu 30%, iar pentru comercianții străini, pasivul a covârșit activul cu peste 50%.

Iată deci cine compromite comerțul României în străinătate.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„Agricola”, bancă de credit ca soc. pe acții, Lugoș. Înregistrat alegerea de membru în direcțiune și investirea cu dreptul de firmare a lui George Albulescu în locul fostului membru în direcțiune Dr. Petru Maier.

„Ancora”, societate pe acții, Gattaja. Înregistrat: înființarea cu un capital societar de K 50,000 împărțit

în 1000 de acții sunătoare la nume. Direcțiunea cea dintâi o formează: Ioan Epure, George Gașpar, Gruia Margan, Ilie Broștean, Avram Olariu și Ilie Ghilezan. Foia oficioasă a societății este aceea pe care o va numi direcțiunea.

S'a înregistrat mai departe și alegerea de director executiv și investirea cu drept de firmare a lui Simeon Popescu, apoi alegerea de membrii în direcțiune fără drept de firmare a dlor Ioan Brizu, Achim Luichita și Vichente Pepa, precum și modificarea §§-lor 44 și 50 din statutele societății.

„Cassa de păstrare Mehadia“, societate pe acții, Mehadia. Înregistrat alegerea de director cu drept de firmare a lui Nistor Feneșan și ștergerea calității de membru în direcțiune și a dreptului de firmare al lui Nicolae Straiescu. Mai departe modificarea §§-lor 23 și 28 din statute.

„Însoțire de credit“ în Arpașul-superior. Înregistrat: înființarea cu responsabilitate nelimitată. Direcțiunea cea dintâi se compune din următorii cinci membrii investiți (câte trei inși) cu drept de firmare: Ioan Dateș, Nicolae N. Bursan, Mihaiu Bursan, Ioan Iosif Dateș și Nicolae Dateș (în cinci nume, 2 nume de familie! „R. E.“).

„Luncana“, institut financiar societate pe acțiuni, Marghita. Înregistrat alegerea de membru în direcțiune și investirea cu drept de firmare a d-lui Gavriil Lazar, preot gr.-cat. precum și modificarea statutelor.

„Maramurășana“, institut de credit și de economii societate pe acții în Sighetul-Marmației. Înregistrat observarea, că acțiunile sună la nume (nu sunt la purtător).

„Plugarul“, însoțire economică în Blaj. Înregistrat înființarea. Responsabilitate limitată la valoarea unei cote de K 10. Prima direcțiune o formează domnii: Dr. Iuliu Maniu, Ioan F. Negruț, Dr. Alexandru Pop sen., Gavril Precup, Dr. Daniil Szabo, Ioan Major, Dr. Vasile Suciș, George Bărbat, Dr. Ambrosie Chețianu, Vasile Suciș, Iosif Lita și Emil Vlăssa. Mai departe s'a înregistrat modificarea §§-lor 4, 7, 8, ștergerea §-lui 21, precum și întregirea înregistrării de înființare a acestei însoțiri.

„Riureana“, însoțire pentru agricultură magazin și anticipațiuni în Șugag. Înregistrat alegerea de membrii în direcțiune și investirea cu drept de firmare a dlor: Ioan Avram, Ioan Bogdan I. Nicolae și Octavian Berghizan în locul celor de până acum: Simion Zemora, George Gligor și Constantin Moga. Mai departe s'a înregistrat ștergerea calității de director a membrului din direcțiune George Perian și înlocuirea lui cu Berghizan Octavian.

„Sebeșana“, cassă de păstrare soc. pe acții C.-Sebeș. Înregistrat alegerea de director (probabil membru în direcțiune R. E.) cu drept de firmare a lui Simeria Bistriean în locul lui Anton Sequens. Apoi modificarea §§-lor 13 și 16 din statute. În baza acestor modificări direcțiunea se compune din 7 membrii aleși pe câte 8 ani de zile.

„Varadiana“, societate pe acțiuni, Varadia. Înregistrat faptul că dl Ioan Epure și-a reținut dreptul de membru în direcțiune și de firmare și după abdicarea sa întâmplată la 10 Decembrie 1910.

Dividenda băncilor noastre pe 1910.*

	Cuponul		De plată
	%	K	
„Agricola“, Hunedoara	6	3—	4 Septembrie 1910.
„Ardeleana“	12	12—	28 Februarie 1911.
„Arieșana“	7	7—	15 Maiu 1911.
„Arina“	5	5—	2 Martie 1911.
„Armonia“	7	7—	25 Februarie 1911.
„Astra“	5	5—	2 Martie 1911.
„Auraria“	15	30—	8 Martie 1911.
„Avrigeana“	6	6—	1 Aprilie 1911.
„Aurora“, Baia-mare	5	5—	1 Martie 1911.
„Bănățana“	8	8—	8 Februarie 1911.
„Banca Pop.“, Arpaș	3	3—	26 Martie 1911.
„Banca Poporală“, Dej	10	10—	20 Ianuarie 1911.
„Bereșana“	9	9—	5 Februarie 1911.
„Berzovia“	8	4—	10 Martie 1911.
„Bihoreana“	7	14—	16 Februarie 1911.
„Bistrițana“	8	16—	23 Martie 1911.
„Brădetul“	12	6—	24 Martie 1911.
„Bocșana“	7	7—	26 Februarie 1911.
„Cârțișoreana“	2	2—	19 Februarie 1911.
„Câmpiana“	7	—	1 Maiu 1911.
„Cassa de păstrare“, Mercurea	7	7—	1 Aprilie 1911.
„Cassa de păstrare“, Sasca-mont.	8	8—	20 Februarie 1911.
„Chiorana“	7	7—	După adun. gen.
„Chiseteiana“	7	7—	17 Martie 1911.
„Codreana“	6	6—	6 Martie 1911.
„Concordia Uzdin“	8	8—	2 Martie 1911.
„Cordiana“	9	9—	12 Martie 1911.
„Coroana“ Bistrița	6	12—	25 Februarie 1911.
„Corvineana“	14	14—	12 Februarie 1911.
„Crișana“	11	11—	5 Martie 1911.
„Cugiereana“	8	8—	15 Februarie 1911.
„Dacia“	8	8—	27 Februarie 1911.
„Decebal“	8	8—	1 Martie 1911.
„Detunata“	10	5—	1 Martie 1911.
„Doina“	10	10—	1 Maiu 1911.
„Drăganul“	6	6—	28 Ianuarie 1911.
„Economia“, Cohalm	6	6—	22 Februarie 1911.
„Economul“	7	7—	11 Martie 1911.
„Făgetana“	6	12—	9 Martie 1911.
„Frățietatea“	7	7—	5 Aprilie 1911.
„Furnica“	7	28—	18 Februarie 1911.
„Geogeană“	7	7—	15 Aprilie 1911.
„Grănițerul“	9	9—	8 Februarie 1911.
„Hațegana“	8	8—	2 Martie 1911.
„Hondoleana“	8	2-40	
„Isvorul“, Sebeșul-de-jos	8	8—	5 Martie 1911.
„Iulia“	12	—	31 Martie 1911.
„Lăpușana“	8	8—	
„Lipovana“	8	16—	24 Februarie 1911.
„Luceafărul“	8	8—	14 Februarie 1911.
„Lumina“	5	—	16 Martie 1911.
„Mărgineana“	6	6—	5 Martie 1911.
„Mercur“, Năsăud	8	16—	1 Aprilie 1911.
„Mielul“	12	12—	19 Februarie 1911.
„Minerva“	6	6—	14 Aprilie 1911.
„Murășana“	8	8—	1 Aprilie 1911.
„Murășanul“	7	14—	24 Februarie 1911.
„Nădlăcșana“	7	7—	7 Februarie 1911.
„Nera“	6	6—	27 Martie 1911.
„Olteana“	7	14—	1 Martie 1911.
„Oraviciana“	8	8—	3 Martie 1911.
„Orientul“	7	7—	4 Februarie 1911.

* Rugăm și celelalte institute de bani ale noastre, să binevoiască a ne comunica dividenda fixată pe 1910 și termenul de plată.

	%	Cuponul	De plată
„Păstorul“	7	28—	9 Februarie 1911.
„Patria“	11	22—	4 Februarie 1911.
„Piatra“	6	6—	24 Februarie 1911.
„Plugarul“, Săcădate	9	9—	2 Martie 1911.
„Poporul“, Lugoș	6	6—	23 Februarie 1911.
„Porumbăceana“	8	8—	26 Februarie 1911.
„Progresul“, M.-Illye	6	6—	6 Februarie 1911.
„Racoțana“	8	8—	5 Februarie 1911.
„Sătmăreana“	7	14—	27 Februarie 1911.
„Sebeșana“, Caransebeș	7	14—	6 Februarie 1911.
„Sebeșana“, Sebeșul săs.	11	11—	11 Februarie 1911.
„Selăgiana“	7	7—	20 Februarie 1911.
„Sentinela“	8	8—	20 Februarie 1911.
„Șercăiana“	12	12—	25 Februarie 1911.
„Steaua“		8—	12 Februarie 1911.
„Silvania“	7	7—	15 Martie 1911.
„Someșana“	8	16—	16 Martie 1911.
„Șercăiana“	12	12—	25 Februarie 1911.
„Șoimul“, Uioara	5	—	25 Februarie 1911.
„Turnu Roșu“	6	6—	21 Februarie 1911.
„Tărnăveana“	6	6—	2 Martie 1911.
„Timișana“	8	16—	16 Februarie 1911.
„Țibleșana“	8	8—	31 Ianuarie 1911.
„Vatra“	6	6—	22 Martie 1911.
„Victoria“	10	20—	20 Martie 1911.
„Viitorul“	6	6—	5 Martie 1911.
„Voileana“	6	6—	
„Vulturul“, Dicioșanmărtin	6	6—	18 Februarie 1911.
„Vulturul“, Tășnad	5		21 Ianuarie 1911.
„Zărândeana“	10	10—	19 Februarie 1911.
„Zlăgneana“	7	3-50	30 Martie 1911.

Sumar.

Cooperativele școlare. — Dela „Solidaritatea“. — Considerațiuni asupra Agriculturii și Cooperăției în Danemarca. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: „Asociația Esecchiană de ajutorare reciprocă“, O hotărâre ministerială importantă, Desvoltarea însoțirilor de credit în Ungaria, Comerțul român. — Din registrul firmelor. — Dividenda băncilor noastre pe 1910.

Diracțiunea Școlii com. sup. gr.-or. rom. din Brașov.

APEL

cătră toți foștii elevi ai școlii comerciale superioare greco-orientale române din Brașov.

Amăsurat unei dorințe generale vechi, direcțiunea și corpul profesoral au decis înființarea unui „Cerc al foștilor elevi ai acestei școlii“ și au înaintat deja statutele spre aprobare la In. Minister de culte și instrucțiune publică.

Pentru a putea înrola pe toți foștii elevi în șirul membrilor acestei salutare organizațiuni economice-sociale, e absolut necesar a se aduna datele exacte despre toți foștii elevi ai școlii din anul 1869 și până în ziua de azi.

Rog deci cu insistență pe toți foștii elevi ai acestei școlii, să binevoiască a în-

intă subsemnatei direcțiunii în timpul cel mai scurt posibil, fiecare despre sine și eventual după cunoștințele sale despre colegi, următoarele date:

1. Numele complet.
2. Ocupațiunea și cariera actuală.
3. Locuința (orașul, comuna, strada).
4. Alte referințe de interes.

Mulțumind anticipat pentru acest mare serviciu făcut școlii noastre, rămân cu stimă distinsă.

Brașov, 6/19 Martie 1911.

Arseniu Vlaicu,
director.

„BISTRIȚIANA“, inst. de cred. și econ. în Bistrița.

CONCURS.

Publicăm concurs pentru un **post de dirigent** la filiala noastră din Teaca (Teke, Kolozsmegye) cu salar anual K 2000 și 20% bani de cuartir, apoi pentru un **post de practicant** cu salar anual de K 1200.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară; că posed limba română, maghiară și germană în vorbire și scriere; reflectantul la postul de dirigent trebuie să aibă praxă îndestulătoare pentru a conduce de sine stătător și cu succes agendele și contabilitatea filialei.

Funcționarii aleși au să-și ocupe posturile îndată după alegerea.

Recursurile se vor înainta până la 1 Maiu n. a. c. la direcțiunea subscrisă.

Bistrița (Besztercze), în 15 Aprilie 1911.

Nr. 126 [1—2]

Diracțiunea.

„ISVORUL“, institut de credit și economii în Ighiu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **contabil** la nou înființatul institut „Isvorul“, se publică concurs cu termin până la 1 Maiu 1911.

Reflectanții la acest post au să dovedească absolvarea unei școlii comerciale, apoi praxa îndestulătoare spre a putea conduce contabilitatea independent.

Salar anual K 1600 și tantiema statutară.

Alegerea se va face pe un an de probă.

Postul e de ocupat îndată după alegere.

Documentele să se trimită direcțiunii institutului cel mult până în 30 Aprilie l. c.

Ighiu (Magyarigen), la 2 Aprilie 1911.

Nr. 122 (2—2)

Diracțiunea.